

KRITERIJUM OCENJIVANJA ZA PREDMETE DRUŠTVENIH NAUKA

Kriterijuma ocenjivanja za predmete društvenih nauka (istorija, geografija, građansko vaspitanje), usklađenog sa Pravilnikom o ocenjivanju učenika u osnovnom obrazovanju i vaspitanju (Sl. glasnik RS br. 55/13, 101/17, 27/18 i 82/23).

1. Opšti principi

Ocenjivanje učenika ima za cilj da:

- podstiče aktivno učenje i istraživanje,
- razvija kritičko mišljenje, logičko zaključivanje i argumentaciju,
- meri stepen ostvarenosti ishoda i standarda postignuća,
- doprinosi realnoj slici o znanju učenika.

Učenici se ocenjuju kontinuirano, kroz usmeno i pismeno ispitivanje, praktične zadatke, projekte, istraživanja i učešće u diskusijama.

2. Elementi ocenjivanja

Prilikom ocenjivanja vrednuju se sledeći elementi:

- **Znanje činjenica i pojmova** – poznavanje osnovnih činjenica, pojmova, definicija i istorijskih, geografskih i društvenih pojmova.
- **Razumevanje i primena** – sposobnost da učenik povezuje činjenice, primenjuje znanja u novim situacijama i objašnjava pojave i procese.
- **Analiza, zaključivanje i argumentacija** – korišćenje dokaza, objašnjenja i primera; logičko i kritičko mišljenje.
- **Aktivnost i interesovanje** – učešće u razgovoru, diskusiji, projektima, timskom radu i istraživačkim zadacima.
- **Pisani i praktični radovi** – tačnost, urednost i potpunost odgovora; upotreba mapa, grafikona, tabela, vremenskih linija i drugih izvora.

3. Opisni kriterijumi za ocene

Oцена 5 (odličan)

- Učenik potpuno poznaje i razume nastavne sadržaje.
- Samostalno povezuje i objašnjava uzročno-posledične veze.
- Argumentovano iznosi mišljenje i koristi odgovarajuću terminologiju.
- Aktivno učestvuje u nastavnim aktivnostima, izražava interesovanje za predmet i redovno izvršava obaveze.
- Pismeni i praktični zadaci su tačni, uredni i potpuno urađeni.

Oцена 4 (vrlo dobar)

- Učenik poznaje i razume veći deo sadržaja.
- Uz manju pomoć nastavnika pravilno povezuje i objašnjava pojave.
- Pokazuje interesovanje i učestvuje u radu na času.
- U pismenim radovima čini manje greške koje ne utiču na razumevanje.

Oцена 3 (dobar)

- Učenik poznaje osnovne činjenice i pojmove, ali ne uvek uspeva da ih poveže.
- Uz pomoć nastavnika objašnjava osnovne odnose i procese.
- Aktivnost na času je povremena; pismeni rad sadrži greške koje delimično narušavaju tačnost.

Oцена 2 (dovoljan)

- Učenik poznaje samo najosnovnije činjenice i pojmove.
- Potrebna mu je stalna pomoć nastavnika da bi objasnio pojave.
- U pismenim radovima ima dosta grešaka, ali je pokazao minimalno znanje.
- Aktivnost i interesovanje su niska, ali je postignut minimum standarda.

Oцена 1 (nedovoljan)

- Učenik ne poznaje ni osnovne pojmove i činjenice.
- Nije u stanju da objasni osnovne procese čak ni uz pomoć nastavnika.
- Nedovoljno aktivan i ne ispunjava osnovne zadatke.
- Nije ostvario minimalne ishode učenja.

4. Načini praćenja i vrednovanja

- Usmeno ispitivanje (individualno i u okviru razgovora na času).
- Pismene provere (testovi znanja, kvizovi, eseji, kratki odgovori).
- Projekti i istraživački radovi (individualni i grupni rad).
- Posmatranje aktivnosti učenika (zalog, kreativnost, saradnja).
- Samovrednovanje i vršnjačko ocenjivanje (učenici procenjuju svoj doprinos i napredak).